

Pradžia > ... > Šeimos Teisė Ir Paveldėjimas > Paveldėjimas > Paveldėjimas > Sweden

Paveldėjimas

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Ši informacijos suvestinė parengta kartu su [ES notariatų taryba \(CNUE\)](#).

1 Kaip išdėstoma paskutinė valia dėl turto palikimo (testamentu, bendruoju testamentu, paveldėjimo susitarimu)?

Testamentą gali sudaryti kiekvienas 18 metų ar vyresnis asmuo. Testamentas negalioja, jei jis sudarytas sergant psichikos liga. Kad testamentas galiojotų, testatorius turi sudaryti jį raštu ir pasirašyti. Testamento sudarymo faktą turi paliudyti ir tuo pat metu pasirašyti du liudytojai. Liudytojai turi žinoti, kad dokumentas, kurio sudarymo faktą liudija, yra testamentas, tačiau neprivalo žinoti testamento turinio.

Abu liudytojai turi būti vyresni nei 15 metų amžiaus, nė vienas iš jų negali būti testatoriaus sutuoktinis, sugyventinis, brolis ar sesuo, tiesioginis giminaitis arba būti susijęs su testatoriumi svainystės ryšiais. Asmuo, kuriam pačiam arba kurio sutuoktiniui, sugyventiniui, broliui ar seseriai, tiesioginiam giminaičiui arba kuriam nors asmeniui, su juo susijusiam svainystės ryšiais, testamentu paliekamas palikimas, taip pat negali būti liudytoju.

Testatorius gali sudaryti privilegijuotą testamentą (šved. *nödstestamente*), jeigu dėl ligos arba kitokios nepaprastosios padėties negali sudaryti testamento pirmiau aprašytu būdu. Tuomet testatorius testamentą gali sudaryti žodžiu dviejų liudytojų akivaizdoje arba surašyti ranka ir pasirašyti.

Jeigu šalis nori anuliuoti testamentą, ji privalo teisme pareikšti ieškinį dėl testamento užprotestavimo. Šį ieškinį šalis privalo pareikšti per šešis mėnesius nuo testamento gavimo.

Paskutinė valia dėl palikimo galioja tik tada, jei yra pareikšta pagal testamentų sudarymui taikomas taisykles. Todėl paveldėjimo susitarimai ar kiti susitarimai dėl turto perdavimo po mirties negalioja.

2 Ar paskutinė valia turi būti registruojama, ir jeigu taip, koku būdu?

Švedijoje nėra testamento registravimo taisyklių.

Siekiant įsitikinti, kad testamentas paliktas, ir kad jį būtų galima panaudoti testatoriui mirus, testatorius turėtų pranešti patikimam asmeniui testamento saugojimo vietą. Paprastai testamentai saugomi advokato kontoroje arba banke. Jeigu, testatoriui mirus, negalima rasti testamento, palikimas paveldimas pagal įstatymą. Jeigu testamentas randamas vėliau, palikimas gali būti padalijamas iš naujo. Senaties terminas yra dešimt metų.

3 Ar taikomi laisvės išreikšti paskutinę valią dėl turto palikimo apribojimai (pvz., privalomoji palikimo dalis)?

Taip, jeigu asmuo yra susituokęs ir (arba) turi vaikų, teisė pareikšti valią dėl palikimo yra ribojama.

Jeigu testatorius buvo susituokęs, pergyvenęs sutuoktinis turi teisę gauti turta, kuris kartu su tuo, ką pergyvenęs sutuoktinis gavo padalijus sutuoktinių jungtinę nuosavybę arba sutuoktinio atskirąją nuosavybę, atitinka keturis bazinius dydžius, nustatytus Socialinio draudimo kodekso (šved. *socialförsäkringsbalken*) 2 skyriaus 6 ir 7 skirsniuose (bazinio dydžio taisyklė). Bazinio dydžio lygis nustatomas kartą per metus. Ši teisė galioja, jeigu pakanka palikimo turto. Tai reiškia, kad jeigu nėra tokios vertės turto, pergyvenęs sutuoktinis paveldi visą esamą turta. Šiuo atžvilgiu testamentai, kuriais ši teisė ribojama, negalioja.

Mirusio asmens vaikai ir vaikaičiai (šved. *bröstarvingar*, asmens įpėdiniai) turi teisę į privalomąją palikimo dalį. Privalomąją palikimo dalį (šved. *laglott*) sudaro pusė palikimo dalies, kuri pagal įstatymą priklauso vaikams ir vaikaičiams, o vaikai ir vaikaičiai turi lygias teises į ją. Šiuo atžvilgiu testamentai, kuriais privalomoji palikimo dalis ribojama, negalioja. Vaikas arba vaikaičiai gali pareikalauti jam priklausančios privalomojo palikimo dalies per šešis mėnesius nuo testamento gavimo pateikdamas prašymą dėl testamento pakeitimo.

4 Jei paskutinė valia dėl turto palikimo neišreikšta, kas yra paveldėtojas ir kiek turto paveldi?

Jeigu konkreči valia dėl palikimo nepareikšta, palikimas padalijamas vadovaujantis paveldėjimo pagal įstatymą taisyklėmis. Vienas iš asmens teisės į palikimą reikalavimų yra tai, kad palikėjo mirties metu tas asmuo turi būti gyvas. Paveldėjimo teisę turi net iki testatoriaus mirties pradėtas ir po jo mirties gimęs asmuo.

Pagal įstatymą įpėdiniai paveldi trimis eilėmis. Pirmąja eile paveldi palikėjo vaikai arba vaikaičiai. Antrąja eile paveldi palikėjo tėvai ir broliai bei seserys, o trečiąja eile – seneliai ir jų vaikai, t. y. palikėjo tėvų broliai ir seserys. Kiekvienos eilės įpėdiniai palikimą paveldi lygiomis dalimis. Antrosios eilės įpėdiniai nepaveldi, jeigu yra gyvų pirmosios eilės įpėdinių. Trečiosios eilės įpėdiniai paveldi, jeigu nėra nė vieno gyvo antrosios eilės įpėdinio. Jeigu miręs asmuo buvo susituokęs, palikimas pereina pergyvenusiam sutuoktiniui.

Mirus pergyvenusiam sutuoktiniui, palikimą paveldi bendrai vaikai ir vaikaičiai; jeigu nėra nė vieno vaiko ar vaikaičio, kuris paveldėtų palikimą, jį paveldi antrosios arba trečiosios eilės įpėdiniai. Todėl po pergyvenusio sutuoktinio mirties įpėdiniai turi teisę į antraeilį paveldėjimą (šved. *efterarv*).

Jeigu miręs asmuo turi vaikų, kurie nėra pergyvenusio sutuoktinio vaikai, po asmens mirties jie turi teisę gauti privalomąją palikimo dalį.

Jeigu įpėdinių nėra, palikimas pereina Švedijos paveldėjimo fondui (šved. *den allmänna arvsfonden*).

5 Kokia institucija kompetentinga:

5.1 spręsti paveldėjimo klausimus?

Palikimas dažniausiai padalijamas nedalyvaujant valdžios institucijoms. Palikimą po asmens mirties drauge pasidalija teisę į palikimą turinčios šalys, mirusio asmens bendraturčiai. Palikimo šalys yra pergyvenęs sutuoktinis arba sugyventinis, įpėdiniai ir tiesioginiai testamentinės išskirtinės gavėjai. Praėjus trims mėnesiams po mirties, Švedijos mokesčių agentūrai (šved. *Skatteverket*) būtina pateikti palikimo apyrašą. Palikimo apyraše nurodomas mirusio asmens palikimo turtas ir skolos. Palikimo apyraše taip pat nurodoma, kurie asmenys turi atstovavimo teisę sprendžiant su palikimu susijusius klausimus. Švedijos mokesčių agentūra taip pat turi kompetenciją atlikti įpėdinio, kurio buvimo vieta nežinoma, paiešką paskelbdama pranešimą vyriausybės informaciniame leidinyje (šved. *Post-och Inrikes Tidningar*).

Jeigu kuri nors iš palikimo šalių to prašo, teismas gali priimti sprendimą dėl turto perdavimo administruoti oficialiam palikimo administratoriui (šved. *boutredningsman*) ir taip pat gali tokį administratorių paskirti. Jeigu šalys negali susitarti dėl palikimo padalijimo, paskiriamas specialus palikimo padalijimo administratorius (šved. *skiftesman*). Šis asmuo gali priverstinai padalyti palikimą. Palikimo padalijimo administratorių paskiria kompetentingas bendrosios kompetencijos teismas.

Paveldėjimo ginčus taip pat sprendžia kompetentingas bendrosios kompetencijos teismas.

Jei kuri nors iš palikimo šalių yra nepilnametė arba neturi veiksnumo, paskiriamas globėjas (šved. *god man*). Globėją skiria vyriausiasis globos pareigūnas (šved. *överförmyndaren*).

5.2 priimti pareiškimą dėl paveldėjimo atsisakymo arba priėmimo?

5.3 priimti pareiškimą dėl testamentinės išskirtinės priėmimo arba atsisakymo?

5.4 priimti pareiškimą dėl privalomosios palikimo dalies priėmimo arba atsisakymo?

Kad įpėdinis konkrečiai priimtų paveldėjimo teisę, nereikalaujama. Tačiau įpėdinis turi pranešti apie save ir, jeigu yra palikimo šalis, privalo padėti administruoti palikimą.

Jeigu asmuo turi paveldėjimo teisę pagal testamentą ir nori patvirtinti savo teisę, jis privalo įteikti pranešimą apie testamentą įpėdiniams pagal įstatymą. Tai reiškia, kad įpėdiniui (-iams) įteikiama patvirtinta testamentu kopija ir jie patvirtina jį gavę. Įteikus pranešimą apie testamentą, visi įpėdiniai, manantys, kad testamentas turėtų būti paskelbtas niekiniu, norintys iš dalies pakeisti testamentą, kad gautų jiems priklausančią privalomąją palikimo dalį, arba pergyvenęs sutuoktinis, norintis pasinaudoti bazinio dydžio taisykle, per šešis mėnesius turi pareikšti protestą teisme.

Mirusio asmens vaikas arba vaikai gali atsisakyti savo paveldėjimo teisės pergyvenusio sutuoktinio naudai. Tai nereiškia, kad įpėdinis atsisako palikimo; veikiau jis atideda savo paveldėjimo teisės įgyvendinimą. Įpėdinis turi teisę į antraeilį paveldėjimą iš pergyvenusio sutuoktinio palikimo, o pergyvenusiam sutuoktiniui mirus, įpėdinis gauna jam priklausančią privalomąją palikimo dalį. Jeigu nėra gyvo įpėdinio, pergyvenusiam sutuoktiniui mirus, vietoj jo palikimą paveldi įpėdinio įpėdinis.

Įpėdinis arba testamentinės išskirtinės gavėjas gali atsisakyti savo teisės į palikimą informuodami palikėją apie tai iki jo mirties. Jeigu nenumatyta kitaip, toks atsisakymas galioja įpėdinių įpėdiniams. Tačiau vaikas, vaikai arba jų įpėdiniai visada turi teisę gauti jiems priklausančią privalomąją palikimo dalį.

Jeigu įpėdinis arba testamentinės išskirtinės gavėjas atsisako palikimo arba jo nereikalauja, Mokesčių agentūra gali jam tiesiogiai nurodyti įgyvendinti savo teisę per šešis mėnesius nuo tokio nurodymo davimo dienos. Jeigu įpėdinis arba testamentinės išskirtinės gavėjas nepasinaudoja savo teise, jis praranda teisę į palikimą. Asmuo savo teisės į palikimą gali atsisakyti iki palikimo padalijimo momento.

6 Trumpai aprašykite nacionalinės teisės procedūrą, pagal kurią sprendžiami paveldėjimo klausimai, įskaitant turto realizavimo ir padalijimo klausimus (taip pat nurodykite, ar paveldėjimo procedūrą turi pradėti teismas ar kita kompetentinga institucija, ar ji pradeda automatiškai).

Asmeniui mirus, palikimo šalys, t. y. pergyvenęs sutuoktinis arba sugyventinis, visi jų įpėdiniai ar testamentinės išskirtinės gavėjai, privalo kartu administruoti mirusio asmens palikimą. Jie turi pareigą sudaryti palikimo apyrašą (šved. *bouppteckning*) ir pateikti jį Mokesčių agentūrai. Jeigu turtas viršija skolas, skolas viršijanti dalis padalijama įstatyme arba testamente nustatyta tvarka. Palikimas padalijamas sudarant palikimo padalijimo dokumentą (šved. *arvskifte*), kurį parengia įpėdiniai ir tiesioginiai testamentinės išskirtinės gavėjai. Palikimo padalijimo dokumentas turi būti sudarytas ir įpėdiniai turi jį pasirašyti. Jeigu įpėdiniai negali susitarti dėl palikimo padalijimo, gali būti skiriamas palikimo padalijimo administratorius (šved. *skiftesman*) ir palikimas gali būti padalijamas priverstine tvarka. Jeigu paskirtas testamentu vykdytojas (šved. *testamentsexekutor*), pareiga padalyti palikimą tenka jam.

Jeigu miręs asmuo buvo susituokęs arba turėjo sugyventinį, paprastai padalijamas jungtinis poros palikimas. Jungtinis palikimas padalijamas prieš padalijant mirusio asmens palikimą.

7 Kaip ir kada asmuo tampa įpėdiniu ir testamentinės išskirtinės gavėju?

Kad asmuo galėtų būti įpėdinis, testatoriaus mirties metu jis turi būti gyvas. Įpėdiniu taip pat gali būti asmuo, pradėtas iki testatoriaus mirties ir gimęs po jo mirties. Teisę į palikimą turintys asmenys paveldi trimis eilėmis; dėl išsamesnės informacijos žr. 4 klausimą.

Asmuo tampa testamentinės išskirtinės gavėju (šved. *testamentstagare*), jeigu jam pagal galiojantį testamentą paliekama turto. Jeigu testatoriaus mirties metu nėra gyvo testamentinės išskirtinės gavėjo, jo vietą užima

testamentinės išskirtinės gavėjo giminaičiai, turintys teisę į palikimą pagal paveldėjimo pagal įstatymą taisyklės.

8 Ar įpėdiniai atsako už mirusiojo skolas, ir jei taip, kokiomis sąlygomis?

Ne, įpėdiniai neatsako už mirusio asmens skolas. Asmeniui mirus, jo turtas ir skolos sudaro palikimą (šved. *dödsbo*). Palikimas turi savarankiško juridinio asmens statusą, taigi ir savo teises ir pareigas. Jeigu skolos viršija palikimą, palikimas paskelbiamas bankrutavusiu ir negali būti padalijamas.

9 Kokių dokumentų ir (arba) informacijos paprastai reikalaujama registruojant nekilnojamąjį turtą?

Kiekvienas asmuo, įgijęs nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą, turi pateikti prašymą įgijimo faktą įregistruoti Nacionaliniame žemės kadastru (šved. *lantmäterimyndigheten*) (<https://www.lantmateriet.se/>), paprastai – per tris mėnesius nuo įgijimo. Asmuo, kuris prašo įregistruoti nuosavybės teisę, privalo pateikti įgijimo dokumentą ir kitus dokumentus, reikalingus įsigijimo faktui pagrįsti. Tai reiškia, kad, pvz., pirkimo atveju, be kita ko, reikia pateikti pirkimo dokumentą. Jeigu turtas įgyjamas paveldėjimo būdu, kai kuriais atvejais (jeigu yra tik viena palikimo šalis) iš esmės pakanka pateikti registruotą palikimo apyrašo originalą ir patvirtintą kopiją. Kitais atvejais būtina pateikti palikimo padalijimo dokumento originalą ir patvirtintą kopiją. Taip pat gali reikėti pateikti ir kitus dokumentus, pvz., vyriausiojo globos pareigūno sutikimą, jeigu palikimo šalis yra nepilnametis arba neveiksnius asmuo. Kai kuriais atvejais asmuo gali prašyti įregistruoti nuosavybės teisę, pateikdamas įsiteisėjusį testamentą, o ne palikimo padalijimo dokumentą.

Turto savininku laikomas asmuo, kuris paskutinis pateikė prašymą įregistruoti nuosavybės teisę.

9.1 Ar administratorius skiriamas privalomai arba privalomai to paprašius? Jei jis skiriamas privalomai arba privalomai to paprašius, kokių veiksmų tam reikia imtis?

Oficialų palikimo administratorių būtina paskirti, jeigu to prašo palikimo šalis. Testamentinės išskirtinės gavėjas, t. y. asmuo, kuriam testamentu buvo paliktas konkretus turtas, turi teisę prašyti paskirti oficialų palikimo administratorių. Palikimo administratorių paskiria kompetentingas teismas. Palikimo administratorius privalo turėti palikimo administravimui reikalingų žinių.

Savo testamente testatorius gali nustatyti, kad testamentu vykdytojas vietoj įpėdinių ir tiesioginių testamentinės išskirtinės gavėjų prižiūrės, kaip administruojamas palikimas.

9.2 Kas įgaliotas vykdyti mirusiojo paskutinę valią ir (arba) administruoti turtą?

Pirmiausia tai yra palikimo šalis; t. y. yra pergyvenęs sutuoktinis arba sugyventinis, įpėdiniai ir tiesioginiai testamentinės išskirtinės gavėjai. Palikimo apyraše turi būti pateiktas palikimo šalių sąrašas. Jeigu paskirtas palikimo administratorius arba testamentu vykdytojas, jie turi įgaliojimus vietoj šalių atstovauti sprendžiant su palikimu susijusius klausimus.

9.3 Kokie yra administratorių įgaliojimai?

Oficialus palikimo administratorius turi užduotį nustatyti palikimo turtą ir skolas ir administruoti turtą. Jis taip pat privalo nustatyti įpėdinius ar testamentinės išskirtinės gavėjus, kad vėliau galėtų padalyti palikimą pagal įstatymą arba testamentą. Todėl palikimo administratorius turi įgaliojimus pasirašyti tam reikalingus teisinius dokumentus. Palikimo administratoriaus įgaliojimai tam tikrais aspektais yra ribojami, pvz., parduodamas nekilnojamąjį turtą palikimo administratorius privalo turėti rašytinį visų bendraturčių sutikimą arba, jeigu tokio dokumento negalima gauti, kompetentingo apylinkės teismo leidimą.

10 Kokie dokumentai vykdančiam paveldėjimo procedūrą ar ją užbaigus pagal nacionalinę teisę paprastai išduodami paveldėtojų statusui ir teisėms patvirtinti? Ar jie turi konkrečią įrodomąją galią?

Dažniausiai pasitaikantys dokumentai yra palikimo apyrašas ir palikimo padalijimo dokumentas.

Palikimo apyrašas (šved. *bouppteckning*). Baigus palikimo apyrašo sudarymo procedūrą, į kurią turi būti pakviesti visi įpėdiniai ir testamentinės išskirtinės gavėjai, parengiamas palikimo apyrašas, kurį būtina pateikti Švedijos mokesčių agentūrai. Palikimo apyraše, be kita ko, nurodomi įpėdiniai, testamentinės išskirtinės gavėjai, palikimo turtas ir skolos. Geriausiai su palikimu susipažinęs asmuo – palikimo apyrašo rengėjas – privalo oficialiai patvirtinti, kad palikimo apyraše pateikta informacija yra teisinga. Du asmenys privalo patvirtinti, kad sudarant palikimo apyrašą buvo tinkamai atsižvelgta į visus aspektus. Prie palikimo apyrašo būtina pridėti testamentą ir ikivedybinę sutartį. Palikimo apyrašą registruoja Švedijos mokesčių agentūra. Įregistruotas palikimo apyrašas yra svarbus civilinės teisės požiūriu. Šį dokumentą, jį vieną arba su kartu palikimo padalijimo dokumentais, palikimo šalys gali pateikti kaip nuosavybės teisės įrodymą, pavyzdžiui, kai reikia atsiimti pinigus iš mirusio asmens banko sąskaitos (-ų) ir kai reikia pateikti prašymą įregistruoti nuosavybės teisę.

Palikimo padalijimo dokumentas (*arvsskifte*). Dalijant palikimą būtina sudaryti palikimo padalijimo dokumentą. Palikimo padalijimo dokumentą raštu turi sudaryti ir pasirašyti įpėdiniai ir (arba) testamentinės išskirtinės gavėjai. Palikimo padalijimo dokumentas taip pat svarbus civilinės teisės požiūriu ir palikimo šalių gali būti pateikiamas kaip nuosavybės teisės įrodymas.

Švedijos teisėje taikomas laisvo įrodymų vertinimo principas, o tai reiškia, kad nėra jokių specialių nuostatų dėl konkretaus dokumento įrodomosios vertės. 2015 m. gegužės 11 d.

Šis tinklalapis yra portalas [Jūsų Europadalio](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#), ar pateikta informacija buvo naudinga.

■ Paskutinis naujinimas: 20/03/2026

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.